

prima instanță: V. Holban
instanța de apel: M. Guzun, A. Nogai, V. Brașoveanu

3r-9/17

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iuliana Oprea
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii
Moldova

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Buțcu
împotriva Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova cu privire la
contestarea actului administrativ, anularea ordinului și repararea prejudiciului
moral

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 prin care
a fost restituită cererea de apel depusă de Serviciul de Stat de Arhivă împotriva
hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 aprilie 2015

constată:

La 29 ianuarie 2016 Ala Buțcu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova cu privire la
contestarea actului administrativ, anularea ordinului și repararea prejudiciului
moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 02 noiembrie 2015 prin ordinul nr. 81
„Cu privire la personal” i-a fost aplicată mustrare pe motivul refuzului de a executa
indicațiile legale ale superiorului, care i-a fost adus la cunoștință în aceeași zi.

Explică că a depus directorului general al Serviciului de Stat de Arhivă al
RM o explicație la refuzul de a urma indicațiile superiorului în care a menționat că
Vera Iovu, ca custode superior de fonduri, a obligat-o să execute lucrări care nu
intră în obligațiile ei de serviciu.

Menționează că activează în calitate de custode de fonduri la Serviciul
documente cu regim secret al Arhivei Naționale a RM, iar obligațiile de serviciu nu
sunt indicate în fișa-post.

Explică că deoarece în depozitul unde activează s-a eliberat spațiu, la
02 februarie 2011 i-a fost transmis spre păstrare, prin actul de primire - predare al
Arhivei Naționale, dosare care aparțin secției Conservare a documentelor.

Menționează că nu există un ordin sau alt act administrativ din partea Serviciului de Stat de Arhivă al RM prin care i-ar fi fost stabilită o sarcină suplimentară de muncă odată cu primirea acestor dosare în depozitul unde activează și care să se refere la condițiile în care să presteze munca suplimentară.

Indică că în februarie 2015 a primit muștrare pentru aceiași faptă din aceiași cauză fără a fi preîntâmpinată.

În pofida faptului că a primit muștrare de la Serviciul de Stat de Arhivă al RM, administrația Arhivei Naționale a numit o altă persoană care a lucrat cu dosarele din secția Conservare a documentelor în perioada martie 2015 – noiembrie 2015.

La 27 octombrie 2015, Vera Iovu, custode superior de fonduri, i-a indicat din nou, să elibereze dosarele care nu-i aparțin sectorului din gestiunea sa.

Precizează că atunci a refuzat să le elibereze, motivând că această muncă nu intră în obligațiunile ei de serviciu.

Despre remedierea acestei ilegalități și solicitarea plății pentru munca suplimentară pe care o prestează s-a adresat la Cancelaria de stat a Republicii Moldova și de mai multe ori conducerii Arhivei Naționale și Serviciului de Stat de Arhivă al RM, însă nu a primit niciun răspuns.

Mai menționează și faptul că dosarele desecretizate în anul 2010 ale SIS și MAI nu sunt în răspunderea ei, conform Fișei postului, cu toate acestea dânsa lucrează cu ele.

Până în prezent aceste dosare nu au asupra lor întocmit niciun document de evidență, fiind nevoită, la indicația superiorilor, să elibereze cercetătorilor dosare fără inventare, ceea ce reprezintă o gravă încălcare a normelor de serviciu și un stres generat de indicațiile superiorilor care n-au aprobat timp de 5 ani niciun inventar pentru aceste documente.

Susține că la 19 octombrie 2015, a observat și chiar i-au transmis colegii că în lipsa ei, în depozitul nr. 1, unde se păstrează documente cu regim secret și de care este direct responsabilă ea, au intrat persoane, inclusiv care n-au acces la secret, iar consemnarea acestui fapt printr-un act nu s-a făcut de către administrație.

Astfel, indică că a întocmit atunci un Raport adresat conducerii Arhivei Naționale și conducerii Serviciului de Stat de Arhivă al RM, unde a menționat aceste încălcări.

Ca urmare, la 02 noiembrie 2015, a fost emis Ordinul nr. 81 „Cu privire la personal” prin care a primit muștrare.

Menționează că Ordinul nr. 81 din 02 noiembrie 2015 a fost înregistrat ca fiind „Cu privire la personal” și nu „Cu privire la sancțiune” ceea ce este o încălcare a procedurii, de înregistrare a ordinului, deoarece conform Indicatorului tip de documente, Ordinele cu sancțiuni se păstrează doar 3 ani, pe când cele cu privire la personal 75 ani.

Indică că la 01 decembrie 2015 a adresat o plângere la Inspectoratul de Stat al Muncii referitor la situația în care este impusă să presteze muncă suplimentară, iar la 13 ianuarie 2016 a primit răspuns prin care Inspecția Muncii a constatat un șir de încălcări a Legii nr. 186 cu privire la securitatea în muncă. În special se

menționează despre condițiile nocive și temperatura de +10 grade C în depozitul unde activează, norma fiind de -18 gr.

Arhivei Naționale a Republicii Moldova i-a fost înmănat un proces-verbal de control cu prescripția de a înlătura încălcările depistate în termen de 30 zile.

Mai adaugă că din anul 2011 prestează o muncă suplimentară fără a avea un Ordin sau alt act administrativ, din partea Serviciului de Stat de Arhivă, prin care i-a fost stabilită o sarcină suplimentară de muncă odată cu primirea acestor dosare în depozitul unde activează și care să se refere la condițiile în care să presteze munca suplimentară în condiții nocive.

Consideră că Ordinul nr. 81 „Cu privire la personal” din 02 noiembrie 2015 este ilegal în fond, ca fiind contrar prevederilor legii prin stabilirea muștrării.

Își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 3, 16, 17, 19, 20, 25 alin. (1) lit. b), (3), (4), art. 26 alin. (1) lit. a) și c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 166-167 CPC.

Solicită anularea ordinului nr. 81 din 02 noiembrie 2015 „Cu privire la personal” și repararea prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016 acțiunea depusă de Ala Buțcu a fost admisă parțial.

A fost anulat ordinul nr. 81 din 02 noiembrie 2015 prin care Alei Buțcu i-a fost aplicată sancțiune sub formă de muștrare.

A fost încasat din contul Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii Moldova în beneficiul Alei Buțcu prejudiciul moral în mărime de 2000 lei.

În rest pretențiile Alei Buțcu au fost respinse ca neîntemeiate.

La 04 mai 2016 Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii Moldova a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe.

Prin încheiere Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii Moldova împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016.

A fost acordat termen apelantului pentru prezentarea apelului desfășurat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază, până la 26 iulie 2016. Totodată, a fost explicat apelantului că în cazul neprezentării apelului desfășurat în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită.

La 04 iulie 2016 Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii Moldova a depus apel motivat, prin care a solicitat admiterea cererii de apel și casarea hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016.

La 22 iulie 2016, Ala Buțcu a depus o cerere prin care a solicitat restituirea cererii de apel depuse de Serviciul de Stat de Arhivă al RM, reprezentant de către Vitor Olaru împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, în legătură cu faptul că a apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 a fost restituită cererea de apel depusă de Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii

Moldova împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 14 noiembrie 2016 Serviciului de Stat de Arhivă a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate cu emiterea deciziei prin care acțiunea înaintată de Ala Buțcu să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Explică că este neîntemeiată obiecția precum că ordinul nr. 81 din data de 02 noiembrie 2015 este ilegal în fond și contrar prevederilor legii.

Menționează că ordinul Serviciului de Stat de Arhivă nr. 81 din 02 noiembrie 2015 „Cu privire la personal” a fost emis în conformitate cu prevederile legale prevăzute la art. 206 Codul muncii și pct. 10 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului de Stat de Arhivă, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 695 din 17 septembrie 2012.

Indică că temei de emitere a ordinului de sancționare a servit nerespectarea disciplinei muncii, conform art. 201 Codul muncii, care prevede obligația tuturor salariaților de a se subordona unor reguli de comportare stabilite în conformitate cu prezentul cod, cu alte acte normative, cu convențiile colective, cu contractele colective și cu cele individuale de muncă, precum și cu actele normative la nivel de unitate, inclusiv cu regulamentul intern al unității.

Astfel, conform dispoziției nr. 17 din 03 iunie 2014 și procesului-verbal de predare-primire a documentelor din 01 februarie 2011 ale directorului Arhivei Naționale a Republicii Moldova, Alei Buțcu i-a fost încredințat spre gestiune depozitul nr. 1 în întregime, fapt de care aceasta a luat cunoștință prin contrasemnarea dispoziției și procesului-verbal menționat, în conformitate cu fișa postului.

Consideră neîntemeiată obiecția precum că ordinul nr. 81 din 02 noiembrie 2015 a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite. Acesta a fost întocmit conform rigorilor legale, cu indicarea temeiurilor de fapt și de drept, persoanei responsabile de executare și posibilității de atac în instanța competentă de către persoana vizată, și comunicat în termen părții reclamante.

Susține că intimata omite să prezinte stipulările concrete invocate ale contractului său individual de muncă. Suplimentar, indică că fișa postului prevede lucrul cu o gamă variată de documente și nu impune liste exhaustive. De asemenea, apare ca nefondată invocarea conceptului de muncă forțată, fapt neconstatat prin avizul Inspectoratului de Stat al Muncii din 13 iunie 2016, remarcile instituției axându-se preponderent pe calitatea condițiilor de muncă, care la rândul lor nu au legătură cu conținutul ordinului nr. 81 din 02 noiembrie 2015.

Indică că este irelevantă și nefondată remarca precum că titularul ordinului de sancțiune ar schimba categoria acestuia și ar avea implicații asupra termenului de păstrare.

La 13 ianuarie 2017, Ala Buțcu a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, a fost expediată în adresa părților la 03 noiembrie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 125), însă careva date despre recepționarea încheierii de către recurent, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din 25 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea din considerentele ce urmează.

Din materialele dosarului rezultă că la 04 mai 2016, reprezentantul Serviciului de Stat de Arhivă al RM, Victor Olaru, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2015.

Este cert și faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de Serviciului de Stat de Arhivă al RM, fiindu-i acordat apelantului termen până la 26 iulie 2016 pentru prezentarea apelului desfășurat, cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

Ca urmare, apelul motivat a fost depus de Serviciul de Stat de Arhivă al RM, reprezentant de către Victor Olaru la 04 iulie 2016.

La caz, se mai constată că la 22 iulie 2016, intimata Ala Buțcu a înaintat instanței de apel o cerere prin care a solicitat restituirea cererii de apel depuse de Serviciul de Stat de Arhivă al RM, reprezentant de către Victor Olaru împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, în legătură cu faptul că apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Instanța de recurs reține ca întemeiată încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Serviciul de Stat de Arhivă a Republicii Moldova împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În susținerea acestei opinii se vor reține prevederile art. 365 alin. (3) CPC, care indică că cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul său. În ultimul caz, la cerere se anexează documentul, legalizat în modul stabilit, care certifică împuternicirile reprezentantului dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

Relevantă la caz au și dispozițiile art. 75 alin. (2) CPC, care stipulează că procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, *precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice*, de către avocați sau avocați stagiaari.

Iar art. 80 alin. (1) CPC prevede că împuternicirile reprezentantului persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege,

Este important de menționat în speță și faptul că prevederile art. 81 CPC reglementează cert că împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrală, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, *de a ataca hotărârea judecătorească*, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, *drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice* sau în mandatul eliberat avocatului.

Raportând la caz aceste prevederi legale, instanța de recurs relevă că din suportul prezentat la materialele pricinii rezultă indubitabil că atât cererea de apel nemotivată a Serviciului de Stat de Arhivă al RM împotriva hotărârii primei instanțe, cât și cea motivată au fost depuse de către reprezentantul Victor Olaru la 04 mai 2016 și respectiv, la 04 iulie 2016.

Instanța de recurs specifică, însă, că procura nr. 11-20/344 din 30 decembrie 2015 valabilă până la 31 decembrie 2016, prin care Serviciul de Stat de Arhivă al RM a acordat consultantului Serviciului juridic Victor Olaru dreptul de a-l reprezenta în toate instanțele judecătorești, nu prevede și dreptul acestuia *de a ataca hotărârea judecătorească* (f. d. 47, 49, 97), în condițiile în care dispoziția art. 81 CPC prescrie în mod imperativ necesitatea consemnării exprese a dreptului dat în procură, sub sancțiunea nulității.

Or, dreptul lui Victor Olaru de a contesta hotărârea judecătorească, a fost acordat de către Serviciul de Stat de Arhivă al RM numai la 28 august 2016, prin procura nr. 01-20/239, ca urmare, după semnarea apelului nemotivat și depus de acesta la 04 mai 2016, cât și celui motivat depus la 04 iulie 2016.

Remarcabil este specificat că aceste exigențe procesuale nu reprezintă simple formalități, ci sunt dictate de prevederi legale menite să înlăture de la examinare solicitări formulate de persoane terțe sau eventual reprezentanți cărora subiecții raportului material juridic litigios nu le-a conferit asemenea împuterniciri.

Față de aceste constatări, instanța de recurs conchide că instanța de apel, având ca suport prevederile art. 369 alin. (1) lit. d) CPC, corect a restituit, prin încheierea din 25 octombrie 2016, cererea de apel a Serviciului de Stat de Arhivă

al RM, reprezentat de Victor Olaru, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

Mai cu seamă, în confirmare netemeinicii cererii de recurs, se va menționa că argumentele invocate de recurent nu se referă la netemeinicia încheierii instanței de apel din 25 octombrie 2016 cu privire la restituirea cererii de apel, dar țin de fondul cauzei și lipsei de temeinicie a hotărârii primei instanțe.

Distinct de cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 octombrie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ala Buțcu împotriva Serviciului de Stat de Arhivă al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, anularea ordinului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Iurie Bejenaru